

CAENEGHEM (VAN) (*Rafaël-Boudewijn*), Missionaris van Scheut (Eïne, O.-Vl., 5.7.1891 - Kieldrecht, 15.2.1958). Zoon van Kamiel en De Cuyper, Zoë-Maria.

Na zijn humaniora-studies aan het kollege te Dendermonde en een jaar wijsbegeerte aan het klein-seminarie te Sint-Niklaas, trad hij in 1911 in het noviciaat te Scheut. Op 8 september 1912 sprak hij zijn eerste kloostergeloften uit. Bij het uitbreken van de oorlog week hij uit naar Londen en van 1915 tot 1919 was hij eerst brankardier aan het front en daarna krijgsgevangenc. Terug in vrijheid zette hij zijn priesterstudies verder en hij werd op 2 februari 1920 priester gewijd. Vóór zijn afreis naar Kongo volgde hij te Brussel de cursus van tropische geneeskunde. De 18<sup>e</sup> januari kon hij afvaren naar Kongo. Hij was bestemd voor het apostolisch vikariaat van Opper-Kasai en bij zijn aankomst te Luluaburg op 31 maart 1921 ontving hij zijn benoeming als leraar aan het klein seminarie dat nog te Mikalai gevestigd was en nog in de kinderschoenen stak. Hij doceerde er latijn en kerkgeschiedenis. In mei 1928 werd hij reispater te Merode, vanwaar hij op 3 oktober 1931 voor een rustjaar naar België vertrok. P. Van Caeneghem had zich gedurende zijn verblijf in Kongo bijzonder toegelegd op de studie van de taal van de Baluba. Van zijn aanwezigheid in België maakten de oversten dan ook gretig gebruik om hem te benoemen tot professor van Kongolees in het studiehuis te Leuven. Toch kon hij de 4<sup>e</sup> november 1932 weer afreizen naar Kongo. Hij arriveerde te Luluaburg op 2 maart 1933 en ging naar het klein seminarie te Kabwe als professor van poësis en rethorika. Doch op het einde van de volgende maand kwam een nieuwe benoeming: coadjutor van P. Samain te Hemptinne. De 20<sup>e</sup> februari 1937 verliet hij Hemptinne als overste van de nieuwe missie die hij te Tshidimba zou oprichten. Uit die periode dateert zijn *Studie over de gewoonte-rechtelijke strafbepalingen tegen het overspel bij de Baluba en Bena Lulua van Kasai*, die de tweede prijs behaalde in de jaarlijkse wedstrijd van het K.B.K.I. in 1937 en door het Instituut gepubliceerd werd in de *Verhandelingenreeks in 8<sup>o</sup>* (Mor. en Pol. Wet., t. VII, n. 3, Brussel, 1938). Dit was voor P. Van Caeneghem een sterke aanmoediging en met ijver zette hij zijn vorscherswerk verder. In 1938 publiceerde hij nog een verzameling *Kabundisprookjes* (Brussel, Vromant, 240 blz.). En intussen verzamelde en studeerde hij voort ondanks de vele materiële beslommeringen van het bestuur van zijn missie en de vermoënissen van het apostolaat. Van 1941 tot 1944 was hij aalmoezenier van het Cadulacinstituut te Kamponde en van 1944 tot 1946 reispater te Luambo. In mei 1946 keerde hij terug naar België. Eerst verbleef hij te Schilde, vervolgens te Nicuwerkerken-Waas en vanaf 1954 te Kieldrecht. In weerwil van zijn wankelende gezondheid bleef hij doorwerken. Zijn dokumentatie over de Baluba verwerkte hij in twee grondige studies: *Het Godsbegrip der Baluba van Kasai* (Verhandelingen van het K.B.K.I., Mor. en Pol. Wet., t. XXII, n. 2, 1952), een werk dat ook in Franse vertaling verscheen onder de titel: *La notion de Dieu chez les Baluba du Kasai* (Mém. A.R.S.C., t. IX, n. 2, 1956), en *Hekserij bij de Baluba van Kasai*, een verhandeling die bekroond werd in de jaarlijkse wedstrijd van 1954 (N.R., t. III, n. 1, 1955). Hij werkte aan een grote verzameling Kasalazangen van de Baluba, die bijna klaar was toen hij op 15 februari 1958 overleed.

Publik.: Naast de bovenvermelde werken publiceerde P. Van Caeneghem nog verscheidene artikels: *Luba-teksten: Lusumuimu lua Kabundi in Kongo-Overzee*, 1934-1935, blz. 45-54. — *Vertellingen van de Baluba's in Congo*, 1935 I, blz. 503-519. — *Uit den taalschat van de Baluba en de Bena-Moyo in Congo*, 1935 II, blz. 53-68. — *De gierigheid in de spreekwoorden der Baluba en Baluba-Moyo in Ibid.*, blz. 376-388,

585-597, 725-736. — *De Kasalazang der Baluba in Congo*, 1936 I, blz. 680-705. — *De Kasalazang van den Bakwangastam in Congo*, 1936 II, blz. 677-715. — *De Kasalazang der Bakwa-Tshimini in Congo*, 1937 I, blz. 103-133. — *De bruidschat en de verloving in de spreekwoorden der Baluba-menschen in Ibid.*, blz. 287-326. — „*Geven aan anderen*” in de *spreekwoorden der Baluba in Congo*, 1937 II, blz. 377-411. — *De gastvrijheid in de spreekwoorden der Luba-menschen in Congo*, 1939 I, blz. 295-310, 412-432. — *Het vrijgezellen-leven in de spreekwoorden van Luba- en Moyo-volk in Congo*, 1940 I, blz. 47-73. — *De psychologie der Baluba in hun spreekwoorden over de ziekten in Ibid.*, blz. 284-306. — *Het Godsbegrip bij de Baluba van Kasai in Zaïre*, 1949, blz. 743-764. — *Les langues indigènes dans l'enseignement in Zaïre*, 1950, blz. 707-720. — *Language and the peoples of African in Mission Studies* (Washington), 1950, blz. 79-86. — *Aanvullingen bij een tonologische studie in Aequatoria*, 1950, blz. 81-92. — *Dispositions pénales coutumières chez les Baluba et les Bena Lulua du Kasai in Aide médicale aux Missions*, 1949-1950 (in afleveringen). — *De missiologische studiedagen in het Instituut catholique te Parijs in Zaïre*, 1951, blz. 839-851. — *Beschouwingen bij Le rôle de la femme dans les missions in Aequatoria*, 1952, blz. 127-131. — *De Lupanguvrouw in Zaïre*, 1952, blz. 463-486, 569-595. — *De missiologische studiedagen in het Instituut catholique te Parijs*, (1-5 juli 1952) in *Aequatoria*, 1952, blz. 11-12. — *De regels van de toonabsorptie in het Tshiluba in Kongo-Overzee*, 1953, blz. 97-115. — *Fondements de l'idée de Dieu chez les Balubas in Rythmes du monde*, 1955, blz. 222-228. — Brieven en artikels in: *Missiën van Scheut*, 1922, blz. 41-42; 1924, blz. 91-92; 1926, blz. 5-10, 1930, blz. 182-183; 1933, blz. 205-208; 1936, blz. 147-149; 1937, blz. 311-315; 1938, blz. 355-361. — *Missions de Scheut*, 1922, blz. 67-68; 1933, blz. 203-205; 1936, blz. 148-151; 1937, blz. 311-315. — *Miss. Cath.* (Lyon), 1922, blz. 233.

26 februari 1966.  
M. Storme.

Arch. Scheut. — Arch. Luluaburg. — Dagboeken van de missies. — *Nouv. de la Congr.* n. 15, 19, 23, 35, 36, 44. — *Chronica Congr.* n. 11, 12, 20, 57, 62, 73, 121, 122, 123, 198, 256, 257. — *Missiën van Scheut*, 1920, blz. 215; 1922, blz. 257; 1925, blz. 68, 236; 1932, blz. 23, 71, 183, 231, 311; 1936, blz. 148; 1937, blz. 216; 1938, blz. 148, 356; 1958, blz. 108. — *Annalen van Sparrendaal*, 1920, blz. 238. — *Bull. Zittingen K.B.K.I.*, 1937, blz. 447; 1949, blz. 790, 828; 1954, blz. 672, 1 047, 1 546; 1956, blz. 540, 553. — Grootaers-Van Coillie, *Bibliogr. Scheut*, blz. 79. — Streit, *Bibl. Missionum*, XX, blz. 215. — Cormann, *Annuaire* 1924, blz. 65; *Ann.* 1935, blz. 143. — *Bull. Union Miss. Clergé*, 1946, blz. 96; 1958, blz. 145.